ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 3ης Ιουλίου 1997 *

Στην υπόθεση C-60/96,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την Hélène Michard και τον Enrico Traversa, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπουμένης από την Catherine de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Gautier Mignot, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Γαλλίας, 8 B, boulevard Joseph II,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ διοικητική διάταξη η οποία επεκτείνει και στη μίσθωση ορισμένων κινητών την απαλλαγή από τον φόρο προστιθεμένης αξίας, την οποία το άρθρο 13, B, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49), προβλέπει μόνο για τη μίσθωση ακινήτων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, J. L. Murray, K. N. Κακούρη, P. J. G. Kapteyn (εισηγητή) και R. Schintgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 27ης Φεβρουαρίου 1997, κατά την οποία η Γαλλική Δημοκρατία εκπροσωπήθηκε από τον Denys Wibaux, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και η Επιτροπή από την Hélène Michard,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Μαρτίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Μαρτίου 1996, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζήτησε να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ διοικητική διάταξη η οποία επεκτείνει και στη μίσθωση ορισμένων κινητών την απαλλαγή από τον φόρο προστιθεμένης αξίας, την οποία το άρθρο 13, Β, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους

φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49, στο εξής: έκτη οδηγία), προβλέπει μόνο για τη μίσθωση ακινήτων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής.

2 Το άρθρο 2, σημείο 1, της έκτης οδηγίας ορίζει ότι στον ΦΠΑ υπόκεινται οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτή.

3 Το άρθρο 13, Β, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας προβλέπει ότι, με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από τον ΦΠΑ τις μισθώσεις ακινήτων, υπό ορισμένες εξαιρέσεις και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή των απαλλαγών και να αποτρέπεται ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και κατάχρηση.

4 Στη Γαλλία οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί υπ' αυτή την ιδιότητα υπόκεινται στον ΦΠΑ, βάσει του άρθρου 256 του γενικού κώδικα φορολογίας (στο εξής: κώδικας).

5 Το άρθρο 261-D του κώδικα προβλέπει ότι απαλλάσσονται του ΦΠΑ οι περιστασιακές, διαρκείς ή εποχιακές μισθώσεις επιπλωμένων χώρων διαμονής που χρησιμοποιούνται για κατοικία.

6 Σύμφωνα με μια διοικητική εγκύκλιο της 11ης Απριλίου 1991 (στο εξής: διοικητική εγκύκλιος), τα τροχόσπιτα, οι σκηνές, οι τροχοβίλες και οι ελαφράς κατασκευής κατοικίες αναψυχής που συνιστούν πραγματικά σταθερές εγκαταστάσεις, ειδικά διαμορφωμένες και χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για κατοικία πρέπει να θεωρούνται χώροι χρησιμοποιούμενοι για κατοικία ενώ η μίσθωση, με την ώρα, την ημέρα, την εβδομάδα ή τον μήνα, ρυμουλκομένων τροχόσπιτων, αυτοκινούμενων τροχόσπιτων, ποταμόπλοιων, πλοίων κ.λπ. θεωρείται μίσθωση κινητών που υπόκειται υποχρεωτικά στον ΦΠΑ.

7 Η Επιτροπή φρονεί ότι η γαλλική ρύθμιση αντιβαίνει στο άρθρο 2 της οδηγίας καθόσον εξέρχεται του πεδίου εφαρμογής της απαλλαγής που προβλέπει το άρθρο 13, Β, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας, η οποία ισχύει αποκλειστικά για τη μίσθωση ακινήτων. Κατά συνέπεια, με προειδοποιητική επιστολή της 23ης Απριλίου 1993 κάλεσε τη Γαλλική Δημοκρατία να της υποβάλει τις παρατηρήσεις της εντός δύο μηνών.

8 Με έγγραφο της 2ας Ιουνίου 1993, η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβήτησε τους ισχυρισμούς της Επιτροπής.

9 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν πείστηκε από τα επιχειρήματα της Γαλλικής Κυβερνήσεως, ενέμεινε στις αιτιάσεις της και της απηύθυνε, στις 8 Νοεμβρίου 1994, αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας την να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της έκτης οδηγίας εντός δύο μηνών από της επιδόσεως.

10 Με την από 9 Ιανουαρίου 1995 απάντησή της, η Γαλλική Κυβέρνηση συμφώνησε με την άποψη της Επιτροπής. Δήλωσε εξάλλου ότι θα καταργούνταν οι διατάξεις της διοικητικής εγκυκλίου και θα προσδιορίζονταν οι όροι επιβαρύνσεως με τον ΦΠΑ των μισθώσεων αυτών. Τέλος, η Γαλλική Κυβέρνηση δήλωσε ότι τα μέτρα που θα λαμβάνονταν κατόπιν διαβουλεύσεως με τους ενδιαφερομένους επιχειρηματίες θα ανακοινώνονταν το συντομότερο δυνατό στην Επιτροπή.

11 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε καμιά επίσημη κοινοποίηση για την τροποποίηση της επίμαχης ρύθμισης και πληροφορήθηκε ότι οι γαλλικές αρχές εξακολουθούσαν να εφαρμόζουν τη διοικητική εγκύκλιο, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

12 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Γαλλική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η διοικητική εγκύκλιος καταργήθηκε σε εκτέλεση της αιτιολογημένης γνώμης, έτσι ώστε οι μισθώσεις σκηνών, τροχόσπιτων και τροχοβιλών υπόκεινται πλέον στον ΦΠΑ βάσει του άρθρου 256 του κώδικα.

13 Εξάλλου, με το άρθρο 39-I του διορθωτικού νόμου περί του προϋπολογισμού του 1995 (αριθ. 95-1347, της 30ής Δεκεμβρίου 1995) προσδιορίστηκαν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένες από τις υπηρεσίες αυτές μπορούν να υπαχθούν σε μειωμένο συντελεστή. Βάσει του άρθρου 39-II του νόμου αυτού, η νέα αυτή διάταξη θα εφαρμοζόταν στις πράξεις των οποίων το γενεσιουργό γεγονός επέρχεται μετά την 1η Ιανουαρίου 1996.

14 Ωστόσο η Γαλλική Κυβέρνηση ομολογεί ότι η διοικητική εγκύκλιος εξακολούθησε να εφαρμόζεται μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1996, ημερομηνία κατά την οποία είχε παρέλθει η προθεσμία την οποία έταξε η αιτιολογημένη γνώμη της 8ης Νοεμβρίου 1994.

15 Όμως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την κατάσταση του κράτους μέλους όπως αυτή παρουσιάζεται κατά τη λήξη της προθεσμίας που έταξε η αιτιολογημένη γνώμη και οι μεταβολές που επέρχονται στη συνέχεια δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (βλ. ενδεικτικά τις αποφάσεις της 17ης Σεπτεμβρίου 1996, C-289/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή σ. I-4405, σκέψη 20, και της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-302/95, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή σ. I-6765, σκέψη 13).

16 Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ διοικητική διάταξη η οποία επεκτείνει και στη

μίσθωση ορισμένων κινητών την απαλλαγή από τον ΦΠΑ που το άρθρο 13, Β, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας προβλέπει αποκλειστικά για τη μίσθωση ακινήτων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

17 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Γαλλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Η Γαλλική Δημοκρατία, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ διοικητική διάταξη η οποία επεκτείνει και στη μίσθωση ορισμένων κινητών την απαλλαγή από τον φόρο προστιθεμένης αξίας που το άρθρο 13, Β, στοιχείο β', της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — κοινό σύστημα φόρου προστιθεμένης αξίας:

ομοιόμορφη φορολογική βάση, προβλέπει αποκλειστικά για τη μίσθωση ακινήτων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 2 της οδηγίας αυτής.

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Mancini Murray Κακούρης

Kapteyn Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Ιουλίου 1997.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass G. F. Mancini